

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

SSN Barbara Myszka

Protokolant Bożena Kowalska

w sprawie zamawiającego Centrum Onkologii [...],
odwołującego C. [...] sp.j. w R.,
wykonawców D. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą D. [...]
o udzielenie zamówienia publicznego,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 listopada 2016 r.
na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Sąd Okręgowy w W.
postanowieniem z dnia 8 czerwca 2016 r., sygn. akt XXIII Ga .../16,

"Czy sąd po rozpoznaniu sprawy toczącej się na skutek wniesienia skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej, rozstrzygając o kosztach postępowania może stosować zasady dotyczące zwrotu kosztów procesu, wynikające z ustawy kodeks postępowania cywilnego, w szczególności zasadę słuszności z art. 102 k.p.c.?"

odmawia podjęcia uchwały.

UZASADNIENIE

Przedstawione zagadnienie prawne wyłoniło się w toku rozpoznania przez Sąd Okręgowy skargi Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych od wyroku Krajowej Izby Gospodarczej, w której wniósł o oddalenie odwołania, obciążenie odwołującego kosztami postępowania odwoławczego oraz o nieobciążanie żadnej ze stron kosztami postępowania skargowego, zgodnie z zasadą słuszności wynikającą z art. 102 k.p.c.

Sąd Okręgowy powziął wątpliwość, czy w związku z treścią art. 198a ust. 2 i 198f ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (jedn.t. Dz. U. 2015, poz. 2164; dalej „p.z.p.”) nakazującymi odpowiednie stosowanie przepisów kodeksu postępowania cywilnego w przypadku braku odmiennego unormowania w ustawie oraz stosowanie zasady ponoszenia kosztów postępowania przez strony stosownie do jego wyniku, dopuszczalne jest odpowiednie stosowanie art. 102 k.p.c. do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania skargowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy, przystępując do rozpoznania przedstawionego zagadnienia prawnego, w pierwszej kolejności zobowiązany jest zbadać, czy zostały spełnione formalnoprawne wymogi do przedstawienia zagadnienia prawnego, a w konsekwencji, czy zaistniały przesłanki do podjęcia uchwały.

Ustawodawca, przyznając sądowi drugiej instancji uprawnienie do przedstawienia Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego na podstawie art. 390 § 1 k.p.c., uzależnił skuteczność skorzystania z niego od wystąpienia w sprawie poważnych wątpliwości prawnych oraz niezbędności oczekiwanej odpowiedzi do rozstrzygnięcia sprawy. Oznacza to, że dla skorzystania z tego uprawnienia konieczny jest związek pomiędzy przedstawionym zagadnieniem prawnym a podjęciem decyzji co do istoty sprawy, na którego istnienie musi wskazywać poza spójnością sformułowanego zagadnienia i jego uzasadnienia, także nawiązanie do stanu faktycznego sprawy, a brak takiego związku stanowi samodzielną podstawę odmowy podjęcia uchwały (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia

5 stycznia 2011 r., III CZP 110/10, nie publ., z dnia 22 czerwca 2016 r., III UZP 12/15, nie publ. i III CZP 15/16, nie publ., z dnia 29 czerwca 2016 r., III CZP 10/16, nie publ., z dnia 14 października 2010 r., III CZP 66/10, nie publ., z dnia 20 października 2010 r., III CZP 68/10, nie publ. i postanowienia w nim powołane, z dnia 26 października 2011 r., III CZP 59/11, nie publ., z dnia 7 maja 2015 r., III PZP 3/15, nie publ., z dnia 20 czerwca 2016, nie publ.).

W rozpoznawanej sprawie taki związek pomiędzy przedstawionym zagadnieniem prawnym a podjęciem decyzji co do istoty sprawy nie występuje.

Wątpliwość Sądu drugiej instancji zawarta w przedstawionym zagadnieniu dotyczy tego, czy w postępowaniu ze skargi na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej sąd rozstrzygając o kosztach tego postępowania może - z uwagi na rozwiązania szczególne zawarte w ustawie prawo zamówień publicznych - stosować inne zasady, niż zasada odpowiedzialności za wynik procesu, w szczególności zasadę słuszności określoną w art. 102 k.p.c. Z opisu stanu faktycznego wynika natomiast, że problem dotyczy zasad rozliczenia kosztów sądowych, należnych Skarbowi Państwa w przypadku ustawowego zwolnienia od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych jako podmiotu wnoszącego skargę. Problem ten pozostaje poza granicami pytania, a nadto nie budzi poważnych wątpliwości prawnych.

Koszty sądowe uiszczone przez stronę stanowią element kosztów postępowania skargowego, natomiast nieuiszczone koszty sądowe pozostają poza ich zakresem i nie podlegają rozliczeniu pomiędzy stronami. Mają charakter należności przysługującej Skarbowi Państwa i wynikają z publicznoprawnej relacji pomiędzy stroną a Skarbem Państwa. Stanowią w orzeczeniu odrębny przedmiot rozstrzygnięcia i nie nabierają charakteru kosztów postępowania skargowego. W postępowaniu skargowym podstawę ustalenia wysokości opłaty sądowej, zwolnienia od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych oraz zasad orzekania o obciążeniu strony kosztami sądowymi, których nie miała obowiązku uiścić, lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator stanowią przepisy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.; dalej „u.k.s.c.”) stosowane wprost. Zgodnie z art. 198b

ust. 4 p.z.p. do czynności podejmowanych przez Prezesa urzędu Zamówień Publicznych stosuje się odpowiednio przepisy k.p.c. o prokuratorze, który zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 6 u.k.s.c. jest zwolniony od ponoszenia kosztów sądowych zarówno w chwili, w której obowiązek ten się pojawia, jak i po zakończeniu postępowania, niezależnie od jego wyniku. W rozumieniu art. 7 u.k.s.c. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, tak jak prokurator, jest stroną postępowania, mimo ustawowego zwolnienia, bo jego udział może powodować obowiązek poniesienia kosztów sądowych przez inne strony, albo ich pokrycia przez Skarb Państwa. Do rozstrzygnięcia o nieuiszczonych kosztach sądowych w razie wniesienia skargi przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych ma zastosowanie art. 113 ust. 1 u.k.s.c., zgodnie z którym zasadą jest obciążenie nimi przeciwnika (odwołującego), jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Odesłanie to poprzez odesłanie w art. 7 u.k.s.c. do odpowiedniego stosowania przepisów kodeksu postępowania cywilnego zezwala na zastosowanie art. 98 § 1, 100, 101, 102 i 103 k.p.c. normujących zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy, stosunkowego rozdzielenia, zwrotu mimo przegrania, słuszności, czy zawinienia. Nie ma natomiast zastosowania art. 198f ust. 5 p.z.p. regulujący zasadę ponoszenia kosztów postępowania rozliczanych pomiędzy stronami.

Reasumując, sąd orzekając w postępowaniu ze skargi Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o nieuiszczonych kosztach sądowych może zastosować także zasadę słuszności określoną w art. 102 k.p.c., o ile zachodzą przesłanki w nim określone.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 61 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 23 listopada 2002 r. (j. t. Dz. U. z 2016 r., poz. 1254).

aj

kc